

Z novopacké haly až na Velkou čínskou zed'

Nová Paka – Vracíme se ještě rozhovorem s Ladislavem Kratinou k novopackému turnaji v boccii.

Autor:
Redakce

V sobotu 2. dubna hostila sportovní hala Základní školy Komenského prvotřídní turnaj v integrované boccie (více o tomto sportu prozradí paralympionik Ladislav Kratina v následujícím rozhovoru). Když jsem vstoupil na palubovku, ani jsem si neuvědomil, že většina lidí je tzv. „hendikepovaných“. Z každé tváře bylo cítit soustředění, zdravá sportovní nervozita, radost z úspěšného hodu i úcta a obdiv k výkonu protivníka.

Zastavuji se a vnímám kouzlo sportu, aniž bych přesně znal jeho pravidla nebo snad měl mezi týmy nějakého favorita. Na vozíku sedí chlapec, který může hýbat prakticky jen hlavou. Soustředí se na odhoz míčku. Ten je možný díky speciální rozjezdové rampě a také jakémusi tykadélku přidělanému na cyklistické přilbě, kterou má na hlavě.

Červený míček se rozjíždí a končí prakticky nalepen na míček bílý, na rozdíl od vzdálenějších modrých míčků soupeřů. V sekundě chápou hlavní princip této hry, ale to už strhává moji pozornost jakot a radost sportovce, kterého spoluhráči chválí a nadšeně poplácávají. Přemýšlím, kdy jsem naposledy viděl takovou radost u „zdravého člověka“. Tápu a bezvýsledně lovím v paměti... Docházím k závěru, že tito sportovci v packé hale hendikepovaní nejsou, naopak mnoho „hendikepovaných“ lidí chodí venku – lidí, pro které je pocit štěstí, sportovní úspěch a radost z něho něčím neznámým nebo zcela ojedinělým.

Rád bych vyzdvihl ještě druhou věc, kterou jsem začal pozorovat, když jsem se mezi jednotlivými kurty trochu více rozkoukal. Je to respekt a úcta k soupeři. Když se někomu povedl prvotřídní hod, zazněla z lavičky soupeřů slova chvály. Tak to za dveřmi haly během sportovních utkání „zdravých“ chodí, bohužel, jen zcela výjimečně. Sdružení Sportem proti bariérám má za cíl vystavět středisko hendikepovaných sportovců. Po několika minutách mé role diváka jsem přesvědčen, že je to skvělá myšlenka zasluhující podporu nás všech, kteří se od těchto lidí mají dost co učit.

Než se dostaneme k samotnému průběhu turnaje, posadme se na chvilku vedle Ládi Kratiny (bronzového paralympionika v boccie) a promluvíme s ním:

Láďo, vysvětl mi prosím čtenářům ve zkratce sport jménem „boccia“.

Jde v podstatě o obdobu francouzského pétanque, akorát že boccia (čtete „boča“) se hraje v hale. Proti sobě nastupují vždy dva týmy. Tým tvoří minimálně tři hráči. Celá hra je rozdělena do šesti samostatných směn. Každá směna začíná vhozením bílého míčku „Jacka“ do hracího pole. Smyslem hry je umístit co nejvíce koulí svého týmu blíž Jacku, než je nejbližší koule týmu soupeře. Když má například tým červených dva nejbližší míčky, získává dva body. Na konci se sečtou body ze všech šesti směn a určí se výsledek.

Jaké jsou v tomto sportu kategorie?

V oficiální (olympijské) boccie se hraje ve čtyřech kategoriích podle postižení. Ale naše integrovaná boccia, zkráceně říkáme iBoccia, není vůbec rozdělena do kategorií. My jsme pravidla oficiální boccii upravili tak, aby ji mohli hrát zdraví dohromady i s těmi nejvíce postiženými. Určili jsme například i větší tvrdost míčků. Je úplně jedno, zda jsou v týmu všichni bez postižení nebo všichni s větším rozsahem postižení, kteří musí používat rampičku. Tu mohou navíc používat i hráči bez hendikepu. Lidé pochopili smysl hry, kdy nejsou účastníci turnaje rozdělení na hendikepované hráče a zdravé asistenty a pomocníky, ale kdy společně utvoří tým, kde si vzájemně pomáhají a kde se svými schopnostmi doplňují. Mají stejný sportovní prožitek a všechny to daleko víc baví.

Na to jste přišli sami nebo jste inspiraci našli někde v zahraničí?

Na tuto myšlenku nás přivedl jeden člověk, který integrovanou boccii zaváděl v Anglii a nás tady proškolil. Ale systém a pravidla té boccii, která se tu dnes hraje, jsme si dotvořili sami.

Jak dlouho se integrovaná boccia hraje?

Teprve druhým rokem. Takže pravidla jsou stále v pohybu a upravují se. Smyslem všech úprav je, aby byly hendikepy co nejvíce eliminovány a nehrály takovou roli. Proto hrajeme pouze v týmech a nikoliv v jednotlivcích. V týmu se rozloží schopnosti hráčů. Například pokud jsou v týmu mentálně postižení, kteří nedokážou dobře odhadnout taktiku hry, spoluhráči jim poradí, jak mají hrát – zda bránit, utočit a tak dále.

Asi nejlepším důkazem fungování pravidel a smazání rozdílů v míře postižení jsou výsledky. Jak to loni dopadlo?

Loni se hrála jen první liga, letos máme i druhou, takže v této nižší soutěži zatím nevíme. Řekl bych, že pravidla fungují, protože loni skončili v první lize na celkovém druhém místě rouraři (pozn.: slangové označení hráčů používajících rampičku). A to v soutěži byly i týmy složené pouze ze zdravých lidí. Já byl členem vítězného týmu tvořeného ze dvou vozíčkářů a jednoho hráče bez hendikepu. Na paralympiádě v Pekingu jsem si všiml, že dobří rouraři hrají zhruba stejně jako já, a tudíž se vyrovnají i zdravým hráčům. Z toho vzešla myšlenka integrované boccii.

Zmínil jsi paralympiádu, která pro váš tým dopadla velkým úspěchem. Domů jsi přivezl bronzovou medaili. Jak často jsi před tímto turnajem trénoval?

Ono to je takové kolečko. Člověk nejprve musí posbírat body v evropském a světovém poháru a pak na mistrovství světa. Na paralympiádu jede osm nejlepších družstev. Na mistrovství Evropy jsme vůbec netrénovali, a taky nás tam pěkně rozsekali. Tenkrát jsme se zařekli, že začneme trénovat čtyři dny v týdnu.

Trénink trval vždy tak tři až čtyři hodinky. Na mistrovství světa jsme skončili na čtvrtém místě a dostali tak možnost nominovat se do Pekingu. Když jsme tu šanci dostali, rozhodli jsme se pro úspěch udělat maximum. V práci jsem si domluvil volnější režim a částečně jsem se přestěhoval sem do Nové Paky (pozn.: s manželkou a synem žije v Praze), kde jsme s kolegy bydleli na internátu a poctivě trénovali. Po dobu asi sedmi měsíců jsme hráli boccii třikrát do týdne. Trénink trval osm až deset hodin denně. Na konci týdne jsem doháněl práci, která se nashromáždila – bylo to hodně hektické.

Ale vyplatilo se... Paralympiáda musela být mimořádným zážitkem!

To teda jo. Měli jsme štěstí, že turnaj v boccii se odehrál během prvního týdne, takže jsme měli vše brzy za sebou a pak jsme si mohli jen užívat. Atmosféra i zázemí byly naprosto úžasné. Mohli jsme fandit Čechům při různých soutěžích, plavat v bazénu, chodit jíst do obrovské haly s výběrem z asi padesáti teplých jídel, a hlavně vše bylo naprosto bezbariérové. Za Pekingem dokonce udělali nájezd na Velkou čínskou zeď, po které jsme se projeli.

Takže turisticky jsme si to tam užili naprosto plnohodnotně, jako kdybychom žádný hendikep neměli. Akorát tam fungovala cenzura. Když jsem například během rozhovoru řekl, že u nás se podmínky pro hendikepované výrazně zlepšily po pádu komunismu, tlumočnick to ani nepřeložil. Někteří sportovci měli problémy i s internetem. Když do mailů psali nějaké podezřelé výroky, odpojili je... Kromě těchto záležitostí byla paralympiáda krásná a pozitivní zkušenost, na kterou budu vždy s nadšením vzpomínat.

A další paralympiáda už tě neláká?

Boccii už vrcholově na mezinárodní úrovni nehraji a ani nechci. Nadchnul jsem se pro integrovanou boccii. Tu si můžu zahrát s kým chci a nemusíme u toho řešit, kdo má jaký hendikep. Oficiální boccia začíná být poměrně nudná díky velmi měkkým míčkům. Míčky se tak doslova lepí na jednom chumlu a všichni do toho pálí a čekají, co se **stane**. My jsme právě proto zvolili větší tvrdost míčků, aby se daly dobře rozrážet a hra byla o to živější a zajímavější. Dalším důvodem, proč nedělám boccii na olympijské úrovni, je také nedostatek **času**. Intenzivně se věnuji projektu „Střediska handicapovaných sportovců - Český ráj“, které bychom rádi vystavěli na pozemku vedle novopackého **zimního** stadionu.

Jak se tomuto projektu daří?

Zatím ne tak, jak jsem očekával. Představovali jsme si například větší podporu kraje. Náš úspěch na paralympiádě a tento projekt jsme prezentovali i českým politickým špičkám, ale návrhy na podporu tak nějak vyšuměly. Velmi si vážíme podpory města Nová Paka a také sponzorů ze soukromého sektoru, kteří snad budou také přibývat.

Láďo, díky za rozhovor.

A teď, když víme více o boccie i jejím českém „guru“ Láďovi Kratinovi, pojďme se podívat, jak to v sobotu v Nové Pace dopadlo. Pačáci vedou 1. ligu

V Nové Pace se hrálo první kolo (z celkových třech) první a druhé ligy v integrované boccie. V hale ZŠ Komenského se registrovalo 86 hráčů z celé republiky. Turnaj začal v 8.30 ráno a poslední prvoligové finálové utkání bylo dohráno zhruba v 17:30, kdy se kvůli nerozhodnému stavu hrála ještě jedna směna „remizová rozehra“, chcete-li - „tie break“. V něm byl úspěšnější domácí tým „Pačáci“, když těsně porazili havířovské „Apropo“.

V čele druhé ligy figurují po sobotním turnaji „Žraloci“ z Janských Lázní, třetí příčku obsadil tým z Hořic. Program ukončilo slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen za účasti místostarosty Stanislava Albrechta.

Výsledky

První liga:

1. PAČÁCI
2. APROPO - z Havířova
3. AMATÉŘI - z Liberecka

Druhá liga:

1. ŽRALOCI - z Janských Lázní
2. TŘI VLČCI - z Brna
3. HOŘIČÁCI 2 - z Hořic

Dan Polman – šéfredaktor časopisu lidé&HORY, www.lideahory.cz